

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

Dato: 27. januar 2009
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2008-7701-0012
Dok.: LVM40488

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Udkast til forslag til lov om ændring af navneloven

(Adgang til at tage en afdød ægtefælles mellem- og efternavn m.v.)

(L 107)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Den 19. december 2008 sendte Justitsministeriet et udkast til forslag til lov om ændring af navneloven i høring.

Lovforslaget blev sendt har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Foreningen af Familieretsadvokater, Danske Advokater, Advokatrådet, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Den Danske Præsteforening, Danmarks Kordegneforening, Den romersk-katolske Kirke, Det mosaiske trossamfund, Den reformerte menighed i Fredericia, Den fransk-reformerte menighed i København, Den tysk-reformerte menighed i København, Det metodistiske trossamfund, Baptistkirken i København, Den ortodokse russiske kirkes menighed i København, Den norske menighed ved Kong Haakon kirken i København, Svenska Gustafs församlingen i København, Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed, Personregisterførerne i Sønderjylland, Kommunernes Landsforening, Rigshospitalets Sexologiske Klinik, Trans-Danmark og Patientforeningen for Transseksuelle.

Justitsministeriet har modtaget hørings svar fra følgende myndigheder og organisationer:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Advokatrådet, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Danmarks Kordegneforening, Den Danske Præsteforening, Den Katolske Kirke i Danmark og Trans-Danmark.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne hørings svar. Justitsministeriets kommentarer til hørings svarene er anført *med kursiv*.

2. Hørings svarene

Foreningen af Statsforvaltningsdirektører og Advokatrådet har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Danmarks Kordegneforening er enig med Justitsministeriet i, at der ikke er behov for større ændringer af navneloven. Foreningen udtrykker også tilfredshed med, at der indføres en adgang til at tage sin afdøde ægtefælles eller samlevers mellem- eller efternavn, idet denne mulighed vil løse et følelsesmæssigt problem for en mindre gruppe medborgere. Endelig noterer foreningen sig, at administrationen af spørgsmålet om transsekuelles udvidede mulighed for at få et fornavn, der betegner det modsatte køn, forsat skal hvile på en erklæring fra Sexologisk Klinik. På den baggrund kan foreningen anbefale ændringen.

Den Danske Præsteforening kan støtte en ændring af loven således, at den personkreds, der efter den nuværende navnelovs ikrafttræden havde en forventning om, at loven tillige gav mulighed for, at de kunne tage deres afdøde ægtefælles eller samlevers mellem- og efternavn, nu får denne mulighed. Derimod finder foreningen det betænkeligt, at muligheden også gives til personer, der siden lovens ikrafttræden har haft mulighed for at tage ægtefællens eller samleverens navn. Foreningen finder, at der kan forudses administrative problemer ved vurderingen af, om man kan få en afdød samlevers navn.

Den foreslåede adgang til at kunne få en afdød ægtefælle eller samlevers mellem- eller efternavn retter sig fortrinsvis mod den personkreds, der ikke med den tidligere navnelov kunne få deres ægtefælles mellemnavn og som gennem et langvarigt ægteskab har en særlig tilknytning til afdødes navn.

Med den nuværende navnelov er det muligt at få en afdød sted- eller plejeforælders mellem- eller efternavn. Justitsministeriet finder ikke, at det forhold, at en person kan få sin afdøde sted- eller plejeforælders navn

adskiller sig væsentligt fra de situationer, hvor en person ønsker sin afdøde ægtefælles eller samlevers navn. På denne baggrund foreslås det, at der indføres en generel adgang til at tage sin afdøde ægtefælle eller samlevers mellem- og efternavn.

For at kunne få sin samlevers mellem- eller efternavn forudsættes det, jf. navnelovens § 5, stk. 2, at man erklærer, at man lever sammen i et ægteskabslignende forhold, samt at man har levet sammen i 2 år eller sammen har fælles børn under 18 år, der også skal have navnet. Myndighederne kan ved opslag i CPR-registret konstatere, om kravet om mindst 2 års samliv er opfyldt. Vurderingen af, hvorvidt ansøgeren har levet i et ægteskabslignende forhold med den nu afdøde samlever, vil – som anført i lovforslaget – skulle foretages på baggrund af en erklæring fra afdødes nærmeste pårørende, der således træder i stedet for den erklæring ugifte samlevende afgiver for at tage hinandens navne.

Den Katolske Kirke i Danmark anfører, at man ikke kan støtte forslaget om en udvidelse af adgangen til at få et navn, der betegner det modsatte køn. Den Katolske Kirke mener bl.a., at muligheden for at få et navn, der betegner det modsatte køn, legitimerer den holdning, at den biologiske kønsbestemmelse ikke er væsentlig for en persons identitet og kan bidrage til en identitetskrise.

Trans-Danmark anfører bl.a., at selv om lovforslaget lægger op til en forbedring af transkønnede menneskers mulighed for at få et fornavn, der betegner det modsatte køn, er reglerne fortsat for restriktive og bureaukratiske. Foreningen mener, at det bør være op til hver enkelt voksen person selv at vælge sit fornavn.

Foreningen anfører også, at det allerede i dag i mange tilfælde kan være vanskeligt at vurdere, om et navn har karakter af et dreng- eller et pigefornavn. Foreningen henviser i den forbindelse til Familiestyrelsens liste over godkendte dreng- og pigefornavne, samt Danmarks Statistiks hjemmeside, hvor det kan konstateres, hvor mange der bærer et konkret navn.

Foreningen ønsker på den baggrund, at § 13 i navneloven ændres, således at en voksen person frit kan vælge sit fornavn, også selv om navnet betegner det modsatte køn.

Herudover bemærker foreningen, at formuleringen ”ganske må ligestilles hermed” (transseksuelle) er for upræcis, og foreningen ønsker i stedet formuleringen ”transseksuelle eller transkønnede”.

Foreningen er endvidere betænkelig ved, at Rigshospitalets Sexologisk skal afgive en erklæring om, hvorvidt en person ganske må ligestilles med en transseksuel.

Endelig ønsker foreningen en række ændringer i navneloven og anden lovgivning som følge af den foreslåede ændring af navnelovens § 13, herunder at det bør fastsættes, at en person, der får ændret sit navn, har krav på at få ændret relevante papirer og dokumenter.

Justitsministeriet finder, at udgangspunktet i navneloven fortsat bør være, at det ikke er muligt at få et fornavn, der betegner det modsatte køn.

Som Trans-Danmark peger på, er der allerede i dag navne, der kan bæres af begge køn. Dette gælder både navne af dansk/nordisk oprindelse og navne fra andre navnekulturer, herunder navnekulturer, der ikke skelner mellem drenge- og pigefornavne. Ved administrationen af navnelovens regler om godkendelse af et fornavn tages der højde for, om et navn kan bæres af begge køn.

Som det fremgår af afsnit 2.2 i lovforslagets bemærkninger, har Justitsministeriet løbende haft drøftelser om navnelovens anvendelse med relevante myndigheder og organisationer, herunder Rigshospitalets Sexologiske Klinik. Justitsministeriet finder, at det fortsat må anses for mest hensigtsmæssigt, at Sexologisk Klinik inddrages som faglig instans i sager, hvor der søges om et fornavn, der betegner det modsatte køn.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for i denne sammenhæng at fastsætte særlige regler om spørgsmål, der vil kunne opstå efter en navneændring – hverken for transseksuelle, personer der ganske må ligestilles med transseksuelle eller for andre personer, der får foretaget en navneændring. Det må således afhænge af de gældende regler og administrativ praksis på de relevante områder, om der som følge af en navneændring kan ske ændringer af f.eks. allerede udstedte eksamensbeviser.